

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

ረ. እግዚአብሔር በግብፅ ላይ ዘጠኝ መቅሠፍቶችን ላከ።
(7:20÷ 21፤ 8:5÷ 6÷ 16÷ 17÷ 24፤ 9:6÷ 7÷
10÷ 23-26፤ 10:13-15÷ 21-23÷ 28÷ 29)

. እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለመርዳት ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

የትምህርት 27 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. እግዚአብሔር፣ አሮንን ሙሴን እንዲረዳው ላከው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር ለሙሴ የገባውን ቃል ኪዳን በመጠበቅ የግብፅ ንጉሥ እስራኤላውያንን እንዲለቅ በመጠየቅ ተግባር ላይ ሙሴን እንዲረዳ አሮንን ላከው። ዘጸአት 4:27÷ 28 አንብብ።

ሙሴና አሮን ወደ ግብፅ ተመለሱ። ሕዝባቸውን እስራኤላውያንን በመጥራት እግዚአብሔር ለሙሴ የተናገረውን መልእክት ነገሯቸው።

ለ. እስራኤላውያን፣ እግዚአብሔር ሙሴን እንደላከው አመኑ።

ዋና አሳብ፡ - ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ዘጸአት 4: 29-31 አንብብ። እስራኤላውያን እግዚአብሔር በሙሴ በኩል የላከውን ቃሉን አመኑ። ለነፃነት ያሰሙትን ጩኸት እግዚአብሔር ስለሰማቸው እግዚአብሔርን አመሰገኑ።

እስራኤላውያን በሙሴ በኩል የተላከውን የእግዚአብሔርን ቃል በማመናቸው እጅግ መልካም አደረጉ። እግዚአብሔር የተናገረውን ቃል በማናምንበት ጊዜ እርሱን ውሸተኛ እናደርገዋለን። እግዚአብሔር ቃሉን የማያምኑትን ሰዎች ሊረዳ አይችልም።

ሐ. ፈርዖን፡ እግዚአብሔር በሙሴና በአሮን በኩል የሰጠውን ትእዛዝ አልቀበልም አለ።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ዘጸአት 5: 1፡ 2 አንብብ። እግዚአብሔር ለግብፅ ንጉሥ ለመናገር በሙሴና በአሮን ተጠቀመ፤ ንጉሡ ግን እግዚአብሔርን ለመታዘዝ ሳይፈቅድ ቀረ።

ፈርዖን፡ ብቸኛው እውነተኛና ሕያው አምላክ የሆነውን የምድርን ሁሉ ፈጣሪ አላወቀም። ግብፃውያን እግዚአብሔር የፈጠራቸውን ነገሮች ያመልኩ ነበር። በአገሪቱ ያለውን ትልቁን ወንዝ ያመልኩ ነበር። ፀሐይን፡ ጨረቃንና በርካታ የተለያዩ እንስሳትን ያመልኩ ነበር። እጅግ ብዙ የጣዖት አማልክት ነበሯቸው። በተጨማሪም ግብፃውያን ንጉሣቸው ፈርዖንን እንደ አምላክ ያመልኩት ነበር።

አብዛኛው የዓለም ሕዝቦች ከእውነተኛው የእግዚአብሔር እምነት እያወቁ ፊታቸውን ስለመለሱ ስለ እግዚአብሔር ባላቸው አመለካከት እጅግ ሞኞች ሆነው ነበር። እግዚአብሔርን ማወቅ ስላልፈለጉ ሐሰተኛ አማልክት የሆኑትን እነዚህን ነገሮች ሁሉ እንዲያመልኩ እግዚአብሔር ተዋቸው።

የእናንተና የእኔ ቀደምት አባቶች ከእውነተኛው የእግዚአብሔር እውቀት ፊታቸውን ከመለሱት መካከል የሚገኙ ናቸው። ሐሰተኛ አማልክትን እንዲያመልኩ ሰይጣን ወደዚያ መራቸው። ሰይጣን የእናንተን ቀደምት አባቶች በፈሪሃ መናፍስት ሥር ተቆጣጠራቸው።

አብዛኛው የዓለም ሕዝብ ጣዖታትን ስላመለኩና የእውነተኛውን አምላክ እውቀት ስላጡ እግዚአብሔር አብርሃምን ጠራና የእስራኤል ሕዝብ አባት አደረገው። እግዚአብሔር ይህን ያደረገው በእስራኤል አማካይነት እውነተኛውን የእግዚአብሔርን እውቀት ለመጠበቅ ነበር። ስለራሱ ያለው እውነት ለቀረው የዓለም ሕዝብ በአብርሃም በኩል እንዲታወቅ ዐቀደ። ስለ እግዚአብሔር የሆነው እውነት እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን በሰጠው በዚህ መጽሐፍ ቅዱስ በተባለው መጽሐፍ ውስጥ ይገኛል። እግዚአብሔር ለፈርዖን የግብፅ ጣዖታት ሐሰተኛ አማልክት እንደሆኑና ብቸኛውና እውነተኛው ሕያው አምላክ የአብርሃም አምላክ እንደሆነ አስተማረው፤ ፈርዖን ግን እግዚአብሔርን አልሰማም።

ከእናንተ መካከል ማንኛችሁም ብትሆኑ፥ ሞኙ የግብፅ ንጉሥ የወሰደውን ብልህነት የጉደለውን እርምጃ ዓይነት እንደማትወስዱ ተስፋ አደርጋለሁ። ፈርዖን የእውነተኛውና የሕያው አምላክ የእግዚአብሔርን ድምፅ አልሰማም አለ። የሐሰት አማልክት በነበሩት በራሱ ጣዖታት ታመነ። እነዚህ ነገሮች ብቸኛውና እውነተኛው ሕያው አምላክ በሆነው በእስራኤል አምላክ የተፈጠሩ ነበሩ።

መ. በፈርዖን ዓመፅ፥ እግዚአብሔር እውነተኛና ሕያው አምላክ እርሱ ብቻ እንደሆነ ለእስራኤላውያን የማሳየት ዓላማ ነበረው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ሙሴ ወደ ግብፅ በተመለሰ ጊዜ በግብፅ ይኖሩ የነበሩት የእስራኤል ትውልድ የጌታን ታላቅነትና ኃይል የሚያመለክት አንዳችም ማረጋገጫ አልተመለከቱም ነበር። ስለ ጌታ፥ የሰሙት ቀደም ሲል ለአብርሃምና ለይስሐቅ፥ ለያዕቆብና ለዮሴፍ ምን እንዳደረገ ብቻ ነበር። ስለዚህ አሁን እግዚአብሔር ለዚህ የእስራኤል ትውልድ የእርሱን ኃይልና

ጥበብ በማሳየት አሁንም ቢሆን እርሱ ኃያል እንደሆነና ለአብርሃም፣ ለይስሐቅ፣ ለያዕቆብና ለዮሴፍ ያደረገውን ነገር ለእነርሱም የሚያደርግ የእስራኤል አምላክ እንደሆነ እንዲያውቁ ለማድረግ የዚህን ክፉ ንጉሥ ዓመፃ ተጠቀመበት። ዘጸአት 6: 1-8 አንብብ።

ሠ. በፈርዖን ዓመፅ፣ እግዚአብሔር እውነተኛና ሕያው አምላክ እርሱ ብቻ እንደሆነ ለግብፃውያን የማሳየት ዓላማ ነበረው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

የግብፅ ንጉሥ ለመታዘዝ ፈቃደኛ ሆኖ ባልተገኘ ጊዜ እግዚአብሔር የተደነቀ ይመስላችኋልን? አልተደነቀም። እርሱን የሚያስደንቀው ነገር የለም። ንጉሡ ምን እንደሚናገርና ምን እንደሚያደርግ አስቀድሞ ያውቅ ነበር።

እግዚአብሔር ለሙሴ፣ የግብፅ ንጉሥ ሕዝቡን እንደማይለቅና ይህን ትዕቢተኛ ንጉሥ ለእስራኤልና ለግብፅ ኃይሉን ለመግለጥ ሊጠቀምበት ማለቡን እንደነገረው ታስታውሳላችሁን?

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

እግዚአብሔር ለግብፃውያን ደግሞ እውነተኛውና ሕያው የሆነው በምድር ሁሉ ላይ ሥልጣን ያለው አምላክ እርሱ እንደሆነ ሊገልጥላቸው ዐቅዶ ነበር። የሚታመኑባቸውና የሚያመልኩአቸው ጣዖታት ከእስራኤል አምላክ ሊታደጓቸው የማይችሉ እንደሆኑ ሊያሳያቸው ዐቅዶ ነበር።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

ፈርዖን ከእግዚአብሔር ጋር ለመዋጋት ስለ ወሰነ፣ እግዚአብሔር ለዚህ ክፉ ንጉሥና በእርሱ ላይ ለሚያምጹ ሁሉ ታላቅ ኃይሉንና የሚያመጣውን አስጩናቂ ፍርድ በማሳየት ሊጠቀምበት ወሰነ፤ ዘጸአት 7: 4፣ 5 አንብብ።

ይህ ለሁላችንም ግስጦንቀቂያ ሊሆን ይገባል። የእግዚአብሔርን ነገር ቸል ብለን ወይም ከእርሱ ጋር ተዋግተን ከቅጣቱ ልናመልጥ አንችልም። ከእግዚአብሔር ጋር ተዋግቶ ከእርሱ ቅጣት ሊያመልጥ ወይም ሊያሸንፈው የሚችል ማንም የለም።

መምህር ሆይ፡- እዚህ ነጥብ ላይ በሙሴና በፈርዖን ጠንቋዮች መካከል የነበረውን ግብግብ ልትጨምር ትችላላህ። (ዘጸ. 7:11÷22፤ 8:7÷18 ተመልከት)።

ይህ ታሪክ ሰይጣን ኃይል ቢኖረውም እንኳ እግዚአብሔር እርሱ ካለው ኃይል የላቀ ብርታት ያለው መሆኑን ለማሳየት ሊጠቅም ይቻላል። ነገር ግን ከሚገባ በላይ ትኩረት አትስጠው። ከሚገባ በላይ ትኩረት በመስጠት ዋና ጉዳይ የምንለውን የእግዚአብሔርን ኃይልነትና ባሕርይ ደግሞም የሰውን ኃጢአተኝነትና ከእግዚአብሔር የመለየቱን ጉዳይ ከአእምሮአቸው ልናጠፋው እንችላለን። ማንኛቸውም ተፈጥሮአዊ ክስተቶች፣ ዕፅዋትና ግዑዝ ነገሮች ሁሉ ነፍስ አላቸው የሚለውን መሠረተ እምነት የሚከተሉ ሰዎች፣ ለሕልውናቸው ሊሉ ዘወትር ስጦታ ወይም ጉቦ በማቅረብና ደፋ ቀና በማለት መናፍስትን ለማረጋጋትና ላለማስቀየም የሞት ሽረት ትግል ያካሄዳሉ። ሕይወትን፣ ጤንነትን፣ ሰብልንና የየዕለቱ የቤተሰቦቻቸውንና የማኅበረሰባቸውን ሕይወት ከሚፈታተኑ ነገሮች ግምለጫ በመፈለግ የሚኖሩ ናቸው። የተላላተ አትኩሮት ካደረግን ከዚህ ቀደም ለጤንነትና ለሃብት ይመኩባቸው ለነበሩት መናፍስት እግዚአብሔርን እንደ አንዱ አማራጭ አድርገን የምናቀርብ ልንመስላቸው እንችላለን። እግዚአብሔር ከሌሎች መናፍስት ሁሉ የላቀ ስለሆነና ለሰው ልጆች መልካም መሆኑ ምንም የማያወላዳ ስለሆነ ስለ እውነተኛዎቹ የኃጢአት፣ የጽድቅና የፍርድ ጉዳዮች ሳይረዱ በእግዚአብሔር ላይ እምነት እንዳላቸው ብቻ በአፍ ሊናገሩ ይችላሉ። በዚህ ዓይነት መንገድ እውነተኛ እምነት አይገኝም። ምክንያቱም እውነተኛ ንስሐ አልተደረገምና። እውነተኛ ንስሐ ማለት፣ ስለ እግዚአብሔር፣ ስለ ኃጢአትና ስለራሳችን ባለን አመለካከት ላይ ትክክለኛ ለውጥ ማምጣት ማለት ነው።

ረ. እግዚአብሔር በግብፅ ላይ ዘጠኝ መቅሠፍቶችን ላከ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

የግብፅ ንጉሥ እስራኤላውያንን አልለቅም ስላለ እግዚአብሔር ታላቅ ኃይሉን ግላየት ጀመረ።

በመጀመሪያ በወንዝ ያለውን ውኃ በሙሉ ወደ ደም ለወጠ፤
ዘጸአት 7:20፥ 21 አንብብ።

ቀጥሎ የእንቁራሪት መቅሠፍት ላከ፤ ዘጸአት 8:5፥ 6 አንብብ።

ቀጥሎ ምድሪቱን በትግል መታ፤ ዘጸአት 8:16፥ 17 አንብብ።

ከዚህ በኋላ ደግሞ ምድሪቱ በዝንብ መንጋ ተመታች። ዘጸአት
8:24 አንብብ።

ከዚያም የግብፃውያን የከብት መንጋ (ፈረሶች፥ ላሞችና በረዎች፥
በጉች፥ ገመሶችና አህዮች) በሙሉ አለቁ። ዘጸአት 9:6፥ 7
አንብብ።

ቀጥሎ ግብፃውያን በሙሉ በቁስል ተመቱ። ዘጸአት 9:10
አንብብ።

የእግዚአብሔር ቀጣይ ፍርድ በግብፅ ምድር ላይ አስጨናቂ የሆነ
የበረዶ መፃት ግውረድ ነበር። ዘጸአት 9:23-26 አንብብ።

ቀጥሎ የአንበጣ ጥፋት በምድሪቱ ላይ ሆነ። ዘጸአት 10:13-15
አንብብ።

ቀጥሎ ግብፃውያን በነበሩበት ስፍራ ሁሉ እግዚአብሔር ፀሐይ
ብርሃኗን እንዳትሰጥ በመከልከል ምድሪቱን በጭለማ ጋረደ። ዘጸአት
10:21-23 አንብብ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለግዳን ስለግይችል
እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ፈረዖንና የግብፅ ሕዝቦች ከእግዚአብሔር ከተላከው ከዚህ
አስጨናቂ መቅሠፍት ራሳቸውን ለግዳን አልቻሉም።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

የእግዚአብሔር ምሕረትና ፍቅር ለእስራኤል ሕዝብ ባይበዛ ኖሮ እነርሱም በእነዚህ መቅሠፍቶች መከራቸውን ባዩ ነበር። ከእነዚህ አስጨናቂ ነገሮች አንዱም እንኳ በማናቸውም ላይ እንዳይደርስባቸው እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ጠበቃቸው። እግዚአብሔር ይህን ያደረገው በአንድ አገር ከግብፃውያን ጋር አብረው እየኖሩ ነበር። ዘጸአት 9:6፥ 7 አንብብ።

እግዚአብሔር፡ እስራኤላውያንን የጠበቀው ያለኃጢአት ስለነበሩ ወይም የእርሱ ጥበቃ የሚገባቸው ስለነበሩ አይደለም። የእርሱን ጥበቃ ያገኙት እርሱ አፍቃሪ፡ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ስለሆነ ነው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር እስራኤላውያንን የጠበቀበት ሌላው ምክንያት ለአብርሃም፡ ለይስሐቅና ለያዕቆብ የገባውን ቃል ኪዳን ስላልዘነጋ ነበር። እግዚአብሔር አብርሃምን መረጠና ሊባርከው ዘሩንም ታላቅ ሊያደርግ እንዲሁም እርሱ አምላካቸው ሊሆን ቃል ገባላቸው። ይህን ቃል ኪዳን ከገባ በርካታ መቶ ዓመታት ያለፉና እስራኤላውያን አሁን በግብፅ በባርነት የሚኖሩ ቢሆኑም እንኳ፡ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ለእርሱ የተለዩ ሕዝቦች እንደሆኑ ይቆጥርና ይናገር ነበር። ምክንያቱም እነርሱ እግዚአብሔር ቃል ኪዳን የገባለት የአብርሃም ዝርያዎች ስለነበሩ ነው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

እግዚአብሔር እስራኤልን ከመቅሠፍቶቹ የጠበቀበት ሌላው ምክንያት በምድር ሁሉ ላይ የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ የሆነው ብቸኛው እውነተኛና ሕያው አምላክ የእስራኤል አምላክ እንደሆነ የግብፅ ንጉሥ እንዲረዳ ነበር። እርሱ የወደደውንና የመረጠውን ያደርጋል።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር በግብፅ ላይ እያንዳንዱን መቅሠፍት ሲያወርድ ፈርዖን ሙሴን ያስጠራው ነበር። ነገር ግን ፈርዖን እግዚአብሔር ያዘዘውን ሁሉ ለማድረግ ፈቃደኛ አልነበረም። ንጉሡ፡ እስራኤላውያን ያላቸውን ነገሮች ሁሉ ይዘው ምድሪቱን እንዲለቁ

አልፈለገም ነበር። እስራኤላውያን፣ ሚስቶቻቸውን ልጆቻቸውንና እንስሶቻቸውን ትተው ከሄዱ እንደሚመለሱ እርግጠኛ ነበር።

ፈርዖን፣ የእስራኤልን ሕዝብ ለመልቀቅ በተስማማ ቁጥር እግዚአብሔር እያንዳንዱን መቅሠፍት ከእነርሱ ላይ ያነሣ ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር መቅሠፍቱን እንዳነሣ ፈርዖን ልቡን ያጠነክርና እስራኤላውያን ምድሪቱን እንዳይለቁ ሙከራ ያደርግ ነበር። ፈርዖን ይህንን ባደረገ ቁጥር ልቡ የበለጠ እየጠነከረና እየታበየ መጣ።

እግዚአብሔር የመጨረሻውን የከባድ ጨለማ መቅሠፍት ካስወገደ በኋላ ፈርዖን ትዕቢቱንና እጅግ ብልሹ ባሕርይውን ያሳይ ጀመር። ለሙሴ ምን እንዳለው አድምጡ፤ ዘጸ. 10:28 አንብብ።

ሙሴን እግዚአብሔር ጠብቆት ባይሆን ኖሮ ንጉሡ በንደለው ነበር።

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ንጉሡ ፈርዖን፣ ለሙሴ ሁለተኛ ወደ እርሱ ዘንድ ቢመጣና የእስራኤላውያንን ጉዳይ ቢያነሳበት እንደሚገድለው በመናገር ቢዝትበትም እንኳ እግዚአብሔር ነፃ እንደሚያወጣቸው ሙሴ በእምነቱ ጸና። እምነቱና ድጋፉ በእግዚአብሔር ኃይል ላይ ነበር። ሙሴ ለንጉሡ የሰጠው መልስ የሚከተለው ነበር፤ ዘጸአት 10:29 አንብብ።

ከዚህ በኋላ ምን የሆነ ይመስላችኋል? እነዚህን መቅሠፍቶች ሁሉ ከየ በኋላ እንኳ ፈርዖን እስራኤላውያንን ለመልቀቅ እምቢ አለ። ፈርዖን በመጨረሻ ያሸነፈ ይመስላችኋል? ከእግዚአብሔር ጋር ተጣልቶ ሊያሸንፍ የሚችል ይኖራል? እግዚአብሔር በዚህ ትዕቢተኛ ሰው ተሸነፈን?

ጥያቄዎች

1. እግዚአብሔር ሙሴን እንደላከው እስራኤላውያን አመኑን? አዎን።
2. እግዚአብሔር የተናገረውን በማያምኑት ሰዎች ደስ ይሰኛልን? ደግሞስ ይቀበላቸዋልን? ደስ አይሰኝም፣ አይቀበላቸውምም።

እርሱን እንደ ውሽታም የሚቆጥሩትን ሁሉ እግዚአብሔር አይቀበልም፤ ደግሞም ይቀጣቸዋል።

3. ሙሴ ወደ እርሱ ዘንድ በመምጣት እስራኤላውያንን ይለቅ ዘንድ እግዚአብሔር እንዳዘዘው ሲነግረው የፈርዖን ምላሽ ምን ነበር? የፈርዖን መልስ «እግዚአብሔርን አላውቀውም እስራኤልንም አልለቅም» የሚል ነበር።
4. ንጉሡ የሰጠው መልስ እግዚአብሔርን አስደነቀውን? አላስደነቀውም። ፈርዖን እስራኤላውያንን ወዲያውኑ እንደማይለቅ እግዚአብሔር ያውቅ ነበር።
5. የምትናገሩት፣ የምታስቡትና የምታደርጉት ነገር እግዚአብሔርን ሊያስደንቀው ይችላልን? አይችልም። እርሱ ሁሉን ነገር ከመሆኑ በፊት በሚገባ ያውቀዋል።
6. እግዚአብሔር ይህን ክፉ ንጉሥ ሊጠቀምበት ያሰበው እንዴት ነበር? እግዚአብሔር ይህን ትዕቢተኛ ንጉሥ ሊጠቀምበት ያቀደው ሰዎች ሁሉ እግዚአብሔር እውነተኛና ሕያው የሆነ ሁሉን ቻይ አምላክ እንደሆነ እንዲረዱ ለማድረግ ነበር።
7. እግዚአብሔር ኃይሉን ያሳየው እንዴት ነበር? እግዚአብሔር ኃይሉን ያሳየው ታላቅና አስጨናቂ የሆኑ መቅሠፍቶች ወደ ግብፅ በመላክ ነበር።
8. እነዚህ መቅሠፍቶች ምን ነበሩ? እግዚአብሔር የወንዝ ውኃዎችን ወደ ደም ለወጠ! እንቁራሪቶችን፣ ቅማሎችን፣ ዝንቦችን ወደ ምድሪቱ ላከ። የግብፃውያንን ፈረሶች፣ ላሞችና በሬዎች፣ በጉች፣ ግመሎችና አህዮችን ደመሰሰ። በተጨማሪ ቁስልን፣ በረዶን፣ አንበጦችን እና ድቅድቅ ጨለማን ላከ።
9. እነዚህ መቅሠፍቶች በእስራኤላውያን ላይ ያልደረሱት ለምን ነበር?

ሀ. በእግዚአብሔር ፍቅርና ጸጋ ምክንያት፤

- ለ. እግዚአብሔር ለአብርሃም፣ ለይስሐቅና ለያዕቆብ ዘርቻቸውን ታላቅ ሕዝብ እንደሚያደርግና አምላካቸው እንደሚሆን የገባውን ቃል ኪዳን ስላልዘነጋ ነበር፤
- ሐ. የግብፅ ንጉሥ፣ የእስራኤል አምላክ በምድር ሁሉ ላይ እውነተኛና ሕያው የሆነ ብቸኛ አምላክ እንደሆነና የሚፈልገውንና የመረጠውን የሚያደርግ መሆኑን እንዲገነዘብ ለማድረግ ነበር፤
10. እስራኤላውያን፣ እንዲህ ዓይነት ጥበቃ ሊደረግላቸው የተገቡ ነበሩን? የተገቡ አልነበሩም። ኃጢአተኞች ስለነበሩ የእግዚአብሔር ፍርድ ይገባቸው ነበር።
11. እግዚአብሔር መቅሠፍትን በላከባቸው በእያንዳንዱ ጊዜያት ፈርዶን ምን አደረገ? አሳቡን እንደቀየረና ሕዝቡን እንደሚለቅ በመናገር መቅሠፍቱ እንዲነሣ ሙሴን ጠየቀ።
12. እግዚአብሔር መቅሠፍቱን ባነሣ ጊዜ ፈርዶን ምን አደረገ? የተናገረውን አሳብ በመለወጥ ልቡን የበለጠ እያጠነከረ እስራኤልን ለመልቀቅ ሳይፈቅድ ቀረ።
13. እግዚአብሔር በዚህ ነገር ተደነቀን? አልተደነቀም። ንጉሡ ምን እንደሚያደርግ አስቀድሞ ያውቅ ነበር።

ትምህርት 29

የትምህርት ክፍል፡- ዘጸአት 11፡1፥ 4-7፥ 12፡1-7፥ 12-14፥
22፥ 28-36፥ 46፥ 51

አጠቃላይ ርእስ፡- የሞት መቅሠፍትን ግለፍ

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አላቦች፡-

ሀ. የእግዚአብሔር የመጨረሻ ፍርድ በግብፃውያን ላይ (11፡1፥
4-7)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉ ስፍራ የሚገኝና ሁሉን
አዋቂ ነው።

ለ. እግዚአብሔር ለሙሴ የሰጣቸው ትእዛዛት (12፡1-7፥ 22፥
46)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል
እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. እግዚአብሔር ታማኝና፥ የማይለወጥ ነው።

1. ነቀፋ የሌለበት በግ መምረጥ ነበረባቸው።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው።

2. በጉን በማረድ ደሙን በዕቃ መቀበል ነበረባቸው።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት
ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

3. ደሙን በበርቻቸው ጉበንና መቃን ላይ መርጨት ነበረባቸው።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት
ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

4. የበሮቻቸው ጉበንና መቃን ደም በቀቧቸው ቤቶች ውስጥ መቆየት ነበረባቸው።

5. ከበጉ የሰውነት ክፍል የትኛውንም አጥንት እንዳይሰብሩ መጠንቀቅ ነበረባቸው።

. ሰው ወደ እግዚአብሔር መምጣት የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

ሐ. እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የገባው ቃል ኪዳን (12: 12-14)።

መ. የእስራኤላውያን እምነትና መታዘዝ (12: 28)።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

. ሰው ወደ እግዚአብሔር ለመምጣት የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

ሠ. የግብፃውያን የበኩር ልጆች በሙሉ ሞቱ (12: 29÷ 30)።

. ሰው ኃጢአትኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ረ. ፈርዖን እስራኤላውያን እንዲሄዱ ፈቀደ (12: 31-36÷ 51)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

የትምህርት 28 ጥያቄዎችን ከልስ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ።

ሀ. የእግዚአብሔር የመጨረሻ ፍርድ በግብፅ ላይ።

ዋና አባብ፡ - እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉ ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው። እግዚአብሔር ዘጠኝ የተለያዩ መቅሠፍቶችን በዓመፀኞቹ ግብፃውያን ላይ የላከ ቢሆንም የግብፅ ንጉሥ እግዚአብሔርን ለመታዘዝና እስራኤላውያን ለመልቀቅ ሳይፈቅድ ቀረ።

ይህ ክፉ የግብፅ ንጉሥ ያሸነፈ ይመስላችኋልን? እግዚአብሔር ተስፋ በመቁረጥ እስራኤላውያንን በባርነት መኖራቸውን እንዲቀጥሉ ያደረገ ይመስላችኋልን? አላደረገም። እግዚአብሔር፣ የግብፅ ንጉሥ ልቡን እንደሚያጠነክርና እስራኤላውያንን እንደማይለቅ ያውቅ ነበር። እግዚአብሔር ሙሴን ወደ ግብፅ ከመላኩ በፊት እንኳ ይህ እንደሚሆን ለሙሴ ነግሮት ነበር።

እግዚአብሔር ሰዎች በሚያደርጉት ወይም በሚፈጽሙት ነገር ተደንቆ አያውቅም። ማንኛውም ነገር ከመሆኑ በፊት ያውቀዋል። ስለዚህ ዕቅዱን ሁሉ የሚያከናውነው እርሱ ሊያሸንፍ በሚችልበት መንገድ ነው። ሰዎች የሚሉትም ሆነ የሚያደርጉት ነገር ይህን አይለውጠውም።

እግዚአብሔር የአብርሃምን ዘሮች ነፃ ከማውጣት ተግባሩ ክፉው ንጉሥ ሊያግደው አልቻለም። ከመጨረሻው መቅሠፍት በኋላ ፈርዖን የእስራኤልን ሕዝብ እንደሚለቅ እግዚአብሔር ያውቅ ነበር፤ ዘጸአት 11:1፣ 4-7 አንብብ።

ለ. እግዚአብሔር ለሙሴ የሰጣቸው ትእዛዛት።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

እግዚአብሔር ለሙሴ እስራኤላውያን ለመጨረሻውና ከሁሉ ለከፋው መቅሠፍት እንዴት መዘጋጀት እንዳለባቸው ነገረው።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እስራኤላውያንም ለኃጢአታቸው ሞት የሚገባቸው ኃጢአተኞች ነበሩ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

እንደ እግዚአብሔር ምህረትና ጸጋ ባይሆን ኖሮ እስራኤላውያንም ይህን የመጨረሻ ፍርድ መከራ ከሚቀበሉት መካከል በሆኑ ነበር።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር ለአብርሃም፡ ለይስሐቅና ለያዕቆብ የገባውን ቃል ኪዳን አስታወሰ። እግዚአብሔር የአብርሃም ዘሮችን እርሱ ወደ ሰጣቸው ምድር እንደሚያስገባቸው ቃል ገብቶላቸው ነበር። እግዚአብሔር ይህን ለማድረግ የመረጠበት ጊዜ አሁን ነበር።

እግዚአብሔር፡ በኩሮቻቸውን ከዚህ የሞት መቅሠፍት ለመታደግ እስራኤላውያንን እንዲያደርጉ የጠየቃቸው ነገሮች የሚከተሉት ነበሩ።

1. ነቀፋ የሌለበት በግ መምረጥ ነበረባቸው።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው።

ዘጸአት 12፡1-5 አንብብ። የእያንዳንዱ ቤተሰብ ኃላፊ በግ ወይም ፍየል ይመርጡ ዘንድ ይገባቸው ነበር። የተመረጡት እንስሳት ምንም እንኳን የሌለባቸው መሆን ነበረባቸው።

በይስሐቅ ምትክ መሥዋዕት ሆኖ ሊቀርብ በቀንዱ ተጠልፎ በጫካ ውስጥ የተያዘውን በግ ታስታውሳላችሁ? በቀንዱ የተያዘው ለምን ነበር? እግዚአብሔር ፍጹም ስለሆነ የሚያደርገውና የሚናገረው ሁሉ ፍጹም ነው። የታመመ ወይም የተጐዳ እንስሳን አይቀበልም ነበር።

2. በጉን ሊያርዱና ደሙን በዕቃ ሊቀበሉ ያስፈልጋቸው ነበር።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

ዘጸአት 12፡6 አንብብ። በጉ እግዚአብሔር እስከ ደነገገው ቀን ማለትም እስከ ወሩ አሥራ አራተኛ ቀን ይጠበቅ ዘንድ ያስፈልግ ነበር። በዚያን ቀን ምሽት በጉን ማረድ ነበረባቸው።

በጉ ሊሞትና ሕይወቱ ያለበት ደሙ ደግሞ ሊፈስ ያስፈልግ ነበር። ይህም የኃጢአት ቅጣት ሞት እንደሆነ እስራኤላውያንን የሚያስታውስ ነበር።

አዳምና ሔዋን ኃጢአትን እስኪሠሩ ድረስ በዓለም ላይ ሞት አልነበረም። ነገር ግን አዳምና ሔዋን ባለመታዘዛቸው ምክንያት ከእግዚአብሔር በተለዩ ጊዜ ግን እግዚአብሔር ሥጋቸው ይሞታል አለ። የአዳምና ሔዋን ዝርያዎች በሙሉ ከእግዚአብሔር ተለይተው ኃጢአተኞች ሆነው ተወለዱ። እኔና እናንተን ጨምሮ ሰዎች ሁሉ የሥጋ ሞት መሞት ያለብን ለዚህ ነው። በዓለም ላይ ኃጢአት ባይኖር ኖሮ ሥጋዊ ሞት አይኖርም ነበር። ኃጢአት ባይኖር ኖሮ ከእግዚአብሔር ተለይቶ ለሰይጣን ወደ ተዘጋጀው የዘላለም እሳት መሄድ አይኖርም ነበር።

እስራኤላውያን ደሙ እንዲፈስ በጉን በሚያርዱበት ጊዜ የኃጢአት ቅጣት ሞት እንደሆነ ያስታውሱ ነበር። በይስሐቅ ፈንታ በጉ እንደ ሞተ፣ አሁንም በበኩር ልጆቻቸው ፈንታ የተመረጠውና የታረደው ነቀፋ የሌለበት በግ ሊሞት ያስፈልግ ነበር።

3. ደሙን በበሮቻቸው ጉበንና መቃን ላይ ሊረጩ ይገባ ነበር።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

ዘጸአት 12:7 አንብብ። እግዚአብሔር፡ እስራኤላውያንን ደሙን በዕቃ እንዲይዙ ነገራቸው። ከዚያ ትንሽ የተክል ቅርንጫፍ በመውሰድ በዕቃ በተቀበሉት ደም ውስጥ በሚገባ መንከር ነበረባቸው። ቀጥሎ በዚህ የተክል ቅርንጫፍ ደሙን በሁለቱም የበሩ ማዕዘኖችና በጉበኑ ላይ ሊቀቡት ያስፈልግ ነበር። ይህ በሮቹ ደም የሚቀባው ቤት በዚያን ምሽት የበጉ ሥጋ የሚበላበት ቤት ነው። የእስራኤልን በኩር ልጆች ከእግዚአብሔር ፍርድ የሚያድናቸው በበሮቹ ላይ የተቀባው የበጉች ደም ነበር።

4. በበሮቻቸው ጉበንና መቃን ደም ባደረጉባቸው ቤቶች መቆየት ነበረባቸው።

እስከ ጠዋት ድረስ ከዚያ ቤት መውጣት አልነበረባቸውም። ዘጸአት 12:22 አንብብ።

እስራኤላውያን የደሙ ምልክት በውጭ ሆኖ እነርሱ በቤታቸው ውስጥ ሊቆዩ ያስፈልግ ነበር። እግዚአብሔር በበኩር ልጆቻቸው ምትክ

እንዲያርዱት ባዘዘው የበጉ ደምና ሞት በስተጀርባ የመደበቅ ያህል ነበር።

5. ከበጉ የሰውነት ክፍል የትኛውንም አጥንት እንዳይሰብሩ መጠንቀቅ ነበረባቸው።

በጉን በሚያርዱበት ወይም በሚበሉበት ጊዜ አጥንቱን መስበር አልነበረባቸውም። ዘጸ. 12:46 አንብብ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ወደ እግዚአብሔር መምጣት የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

እስራኤላውያን፤ ሁሉን ነገር ልክ እግዚአብሔር ሙሴን ባዘዘው መንገድ ሊያደርጉ ይገባቸው ነበር። እግዚአብሔር ሁልጊዜ ያው ነው። ሰዎች በራሳቸው መንገድ ራሳቸውን እንዲያድኑ አይተዋቸውም። አዳምና ሔዋን በዔድን ገነት ለራሳቸው ያዘጋጁትን ልብስ እንዳልተቀበለ ታስታውሳላችሁን? እግዚአብሔር ቃየን ያመጣውን መሥዋዕት፤ እርሱ ባዘዘው መሠረት ስላልነበረ አልተቀበለም። እግዚአብሔር ለኖሳ፤ ትልቁን መርከብ እርሱ ባዘዘው መሠረት እንዲሠራ ነገረው። አሁንም እስራኤላውያን ሁሉን ነገር እግዚአብሔር ለሙሴ ባዘዘው መሠረት ሊያደርጉ ይገባቸው ነበር።

እግዚአብሔር አሁንም ያው ነው። እርሱ አልተለወጠም። ወደ እግዚአብሔር እንደራሳችን አሳብ ወይም እንደማንኛውም ሌላ ሰው አሳብ ልንመጣ አንችልም። ወደ እግዚአብሔር ልንመጣ የምንችለው በእግዚአብሔር መንገድ ብቻ ነው። እርሱ በነገረን መሠረት የማንመጣ ከሆነ ሊቀበልን ፈጽሞ አይችልም።

ሐ. እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የገባው ቃል ኪዳን

ዘጸአት 12:12-14 አንብብ። እግዚአብሔር የበጉን ደም በበርቻቸው መቃንና ጉበን ላይ በሚያይበት ጊዜ መቅሠፍቱ ወደ ቤታቸው ገብተ በኩር ልጃቸውን እንዳይገድል እንደሚከለክል ቃል ገባላቸው።

መ. የእስራኤላውያን እምነትና መታዘዝ

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ሊኖረው ያስፈልጋል።

ይህ ነገር እዚህ እናንተ ባላችሁበት አካባቢ የሚፈጸም ቢሆን ኖሮ እንዴት ይሰማችሁ ነበር? «እኚ የሚሞተው በኩር ልጅ ብቻ ነው፤ እኛ ሌሎችም ልጆች አሉን። ስለዚህ ችግር የለም» ትላላችሁን? በፍጹም ይህን እንደማትሉ አውቃለሁ። እስራኤላውያንም ይህንን አላደረጉም። እግዚአብሔር የተናገረውን በማመን ታዘዙ። ዘጸአት 12:28 አንብብ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ወደ እግዚአብሔር የሚመጣው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

እስራኤላውያን «ከመልካም በጎቼ አንዱን አላርድም። የታመመ አንድ በግ ስላለኝ እርሱን አርዳለሁ» ቢሉ እግዚአብሔር የታመመ በግ ደም የሚቀበል ይመስላችኋል?

ወይም አንድ ሌላ ሰው «ይህንን ጥሩ በግ ማረድ አሳፋሪ ነው» ከምገድለው ይልቅ በበሩ አጠገብ አስፊ አስቀምጦዋለሁ። እግዚአብሔር ይህንን ያልሞተውን በግ ያያል፤ በመቅሠፍቱም ልጄን አይገድልም» ቢል እግዚአብሔር የዚያን ቤት የበኩር ልጅ የሚያልፍ ይመስላችኋል?

አያልፍም! በጉ መሞት ነበረበት። ደሙ መፍሰስ ነበረበት። የኃጢአት ቅጣት ሞት መሆኑን መዘንጋት አልነበረባቸውም። ሁሉ ነገር እግዚአብሔር ለሙሴ በነገረው መንገድ መሆን ነበረበት።

እስራኤላውያን በቤታቸው መቃንና ጉበን ላይ ደሙን በሚያዩበት ጊዜ በኩር ልጆቻቸውንና በኩር እንስሳት አይሞቱም ብሎ በነገራቸው በእግዚአብሔር መታመን ነበረባቸው።

ሠ. የግብፃውያን የበኩር ልጆችና እንስሳቶች ሁሉ ሞቱ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

ዘጸአት 12:29-30 አንብብ። የእያንዳንዱ ግብፃዊ ቤተሰብ የበኩር ልጅና የእያንዳንዱ እንስሳ በኩር ሞቱ። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነው። ነገር ግን የኃጢአት ቅጣት ሥጋዊ ሞት ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔር ለዘላለም ተለይቶ በዘላለም እሳት መሰቃየት ነው።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር በግብፅ አልፋለሁ ባለው መንገድ አለፈ። እርሱ ሁልጊዜ የተናገረውን ይፈጽማል። አደርጋለሁ በማለት በንግግር የሚዝትና ሳይፈጽመው የሚቀር አይደለም። እግዚአብሔር ኃጢአተኞችን ሊቀጣ ሲወስን ማምለጫ መንገድ የለም።

እስራኤላውያን ጌታን በመታዘዝ በቤቶቻቸው መቃንና ጉብኖች ላይ የደም ምልክት በማድረጋቸው ከልጆቻቸውም ሆነ ከእንስሳት በኩራት አንድም የሞተ የለም።

እግዚአብሔር የተናገረውን ሁልጊዜ ይፈጽማል። የግብፃውያንን በኩራት ግን በሙሉ እንደሚገድል ተናገረ፤ አደረገውም። ደም ያየበትን ቤት ሁሉ እንደሚያልፍ ተናገረ፤ ልክ እንዳለው አደረገ። እግዚአብሔር ያለውን ነገር ሁሉ እንደሚያደርግ ልንታመንበት የምንችለው አምላክ ነው።

ረ. ፈርዖን እስራኤላውያን እንዲሄዱ ፈቀደ።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸአት 12:31-36 አንብብ። ፈርዖን ሙሴን በዚያው ምሽት ጦርቶ እስራኤላውያንን ከግብፅ ይዞ እንዲወጣ ነገረው።

ፈርዖን ከእግዚአብሔር ጋር በመዋጋት እግዚአብሔርን ተስፋ ሊያስቆርጥ የሚችል መስሎት ነበር፤ ነገር ግን ከእግዚአብሔር ጋር ተዋግቶ ሊያሸንፍ የሚችል ማንም የለም።

እግዚአብሔር ሕዝቡን ነፃ ለማውጣት ቃል እንደገባ በሚገባ ፈጸመው።

እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር በሚዋጉት ሁሉ ላይ ቅጣት ይልካል። ነገር ግን በእርሱ በሚታመኑ ላይ ምሕረቱንና ሰላሙን ያደርጋል። ዘጸአት 12:51 አንብብ።

ጥያቄዎች

1. የግብፅ ንጉሥ እግዚአብሔርን ለማሸነፍ ችሎ ነበርን? አልቻለም።
2. ከእግዚአብሔር ጋር በመዋጋት ሊያሸንፍ የሚችል አለን? የለም።
3. እግዚአብሔር በግብፃውያን ላይ የላከው የመጨረሻ ፍርድ ምን ነበር? እግዚአብሔር ከግብፃውያን ልጆች በኩሮችን ከእንስሶቻቸውም ሁሉ በኩሮቻቸውን የሚገድል መቅሠፍት ላከ።
4. እግዚአብሔር፥ ለእስራኤላውያን በኩሮቻቸው እንዳይሞቱ ምን እንዲያደርጉ ነገራቸው?
 - ሀ. ነቀፋ የሌለበት በግ እንዲመርጡ፥
 - ለ. በጉን በማረድ ደሙን በዕቃ እንዲቀበሉ፥
 - ሐ. ደሙን በበሮቻቸው ጉበንና መቃን ላይ እንዲቀቡ፥
 - መ. በበሮቻቸው ጉበንና መቃን ላይ ደም በተረጨባቸው ቤቶች ውስጥ እንዲቆዩ፥
 - ሠ. ከበጉ የሰውነት ክፍል ምንም አጥንት እንዳይሰብሩ ይጠነቀቁ ዘንድ ነበር የነገራቸው።
5. እስራኤላውያን፥ እግዚአብሔር ያዘዛቸውን ነገሮች በትክክል ባይፈጽሙ ኖሮ ምን ሊሆኑ ይችሉ ነበር? በኩር ልጆቻቸው በሙሉ ያልቁ ነበር።
6. ወደ እግዚአብሔር በመምጣት ተቀባይነት ልናገኝ የምንችልበትን ሁኔታ ሊነግረን የሚችል ማን ነው? እግዚአብሔር ብቻ ነው።
7. እግዚአብሔር የእያንዳንዱን ቤተሰብ በኩር እንድላለሁ ባለበት ሌሊት በግብፃውያን ቤት ምን ሆነ? አስቀድሞ እንደተናገረው በኩር ልጆቻቸው በሙሉ አለቁ።
8. እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የገባው ቃል ኪዳን ምን ነበር? በበሮቻቸው ጉበንና መቃን ላይ ደሙን ባየ ጊዜ የሞት መቅሠፍቱ እንዳይነካቸው እንደሚያደርግ ነበር።

9. በእስራኤላውያን ላይ ምን ሆነ? ልጆቻቸው በሙሉ ምንም ክፉ ነገር አልደረሰባቸውም። አንዳቸውም አልሞቱም።

10. የእስራኤል ልጆች ለምን አልሞቱም?

ሀ. እግዚአብሔር የነገራቸውን በመስማት በቤቶቻቸው ላይ ደም ስላደርጉ፦

ለ. እግዚአብሔር ታማኝ ቃሉን ጠባቂ ስለሆነ ቃል ኪዳንን በመጠበቅ አለፋቸው።

11. እግዚአብሔር የተናገረውን ሁሉ ያደርገዋልን? አዎን ኃጢአትን እቀጣለሁ ካለ ሁልጊዜ ያደርገዋል። እንደዚሁም እግዚአብሔር ለሚታመኑት ሁሉ የተስፋ ቃል ኪዳን ከሰጠ ሁልጊዜ የገባውን ቃል ኪዳን ይፈጽማል።

12. የግብዓውያን በኩሮች በሙሉ ከሞቱ በኋላ ንጉሡ ፈርዖን ሙሴን ምን አለው? እስራኤላውያንን ይዘህ ከግብፅ ውጣ አለው።

ትምህርት 30

የትምህርት ክፍል፡ - ዘጸአት 13፡21÷ 22፤ 14፡1-31

አጠቃላይ ርእስ፡ - እግዚአብሔር እስራኤልን በቀይ ባሕር ታደጋቸው።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ዋና አሳቦች፡ -

ሀ. እግዚአብሔር፥ እስራኤላውያንን በደመና መራቸው፤
(13፡21÷ 22)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ለ. እስራኤላውያን ከቀይ ባሕር አጠገብ ሰፈሩ፤ (14፡1-3)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

ሐ. ፈርዖን፥ እስራኤላውያንን እንደገና ባሪያ ለማድረግ ወሰነ፤
(14፡4-9)።

. ሰይጣን ከእግዚአብሔርና ከፈቃዱ ጋር ይዋጋል። እርሱ ውሸታምና አታላይ ነው። ሰውን ይጠላል።

መ. እስራኤላውያን ስለፈሩ መቤን ጥፋተኛ አደረጉ፤
(14፡10-14)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለመርዳት ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

ሠ. እግዚአብሔር ባሕሩን ከፈለ፤ (154፡15-18÷ 21)።

. እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

ረ. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በባሕሩ መካከል መራቸው፤
(14:19-25)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ሰ. እግዚአብሔር የግብፅን ሠራዊት በባሕሩ አሰጠመ፤
(14:26-31)።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጸድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት
እንዲሆን ደንግጓል።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት
ያስፈልገዋል።

የትምህርት 29 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ።

መምህር ሆይ፡- ታሪኩ የተፈጸመበትን ቦታ በካርታ ላይ አሳይ። ይህ
እውነተኛ ታሪክ መሆኑን ለአዳማጮችህ በሚገባ ንገራቸው።

ሀ. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በደመና መራቸው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከግብፅ ባርነት ነፃ ካወጣቸው በኋላ
ለቀደምት አባታቸው ለአብርሃም ቃል ኪዳን ወደገባው ምድር
ይመራቸው ጀመር። ዘጸአት 13:21፥ 22 ተመልከት።

እግዚአብሔር፥ ለአብርሃም ለይስሐቅና ለያዕቆብ ተስፋ ወደ ሰጠው
ወደ ከነዓን ምድር ጉዞአቸውን ጀመሩ። ይህም ያዕቆብና የዮሴፍ
ወንድሞች ከዮሴፍ ጋር ለመሆን ወደ ግብፅ ከመምጣታቸው በፊት
ይኖሩበት የነበረው አገር ነው።

እስራኤላውያን መጀመሪያ ወደ ግብፅ ሲወርዱ ቁጥራቸው ሰባ ያህል ነበር። አሁን ግን ምናልባት ወደ ሁለት ሚሊዮን ተኩል ደርሰው ይሆናል።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር፣ አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

እግዚአብሔር፣ እርሱ ወደሚፈልግበት ስፍራ እንዲሄዱ በደመና መራቸው። የሚመራቸውን ደመና ሁልጊዜ በፊታቸው ያደርግ ነበር። ይወዳቸው ስለነበር ተገቢውን እንክብካቤ ያደርግላቸው ነበር። እግዚአብሔር ባይመራቸው ኖሮ አቅጣጫቸውን ስተው በበረሃ ያልቁ ነበር።

እስራኤላውያን የአብርሃም ዝርያዎች ናቸው። እግዚአብሔር፣ ለአብርሃም በገባው ቃል ኪዳን ከዝርያዎቹ አንዱ የዓለም አዳኝ እንደሚሆን ነግሮት ነበር። ታላቁ አዳኝ ወደዚህች ዓለም መምጣት እንዲችል እግዚአብሔር እስራኤላውያንን እየጠበቀ ነበር።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

እግዚአብሔር እስራኤልን የጠበቀበት ሌላው ምክንያት ቃሉን ለዓለም እንዲያካፍሉ ለእነርሱ አደራ ሰጥቷቸው ስለነበር ነው። እናንተም ስለ እግዚአብሔር በመማር እርሱን ወደማወቅ እንድትመጡ አሁን እያነበብነው ያለነው የእግዚአብሔር ቃል ለእስራኤላውያን ተሰጠ።

ለ. እስራኤላውያን ከቀይ ባሕር አጠገብ ሰፈሩ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸአት 14፡1-3 አንብብ። እግዚአብሔር እስራኤላውያንን እስከ ባሕሩ አጠገብ መራቸውና በዚያ ሰፈሩ። ይህ ባሕር ቀይ ባሕር በመባል ይታወቃል። እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያንን ወደዚህ ስፍራ ያመጣቸው ለእነርሱና ለግብፃውያን እርሱ ሁሉን ቻይና ሉዓላዊ አምላክ መሆኑን በድጋሚ ሊያሳያቸው ዐቅዶ ነበር። እርሱ የሁሉ የበላይ ነው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

ፈርዖን እያሰበ የነበረውንና ማድረግ ያቀደውን ለእግዚአብሔር ማን ነገረው?

ጠላቶቻችሁ ሊያጠቁችሁ ቢፈልጉ ዕቅዶቻቸውን ለእናንተ ይነግራሉን? ሊያደርጉ ያቀዱትን ነገር እንዴት ለማወቅ ትችላላችሁ?

እግዚአብሔር፤ ሰዎች ሊያደርጉት ያቀዱትን ነገር ለማወቅ ሰላዮች መላክ ያስፈልገዋልን? በጭራሽ አያስፈልገውም። እግዚአብሔር በባሕሩ አጠገብ ከእስራኤላውያን ጋር ነበር፤ ነገር ግን በግብፅም ነበር፤ ፈርዖን ሊያደርግ ያቀደውን ነገር ያውቅ ነበር።

ሐ. ፈርዖን እስራኤላውያንን እንደገና ባሪያ ለማድረግ ወሰነ።
ዋና አሳብ፡- ሰይጣን ከእግዚአብሔርና ከፈቃዱ ጋር ይዋጋል። እርሱ ውሸታምና አታላይ ነው። ሰዎችን ይጠላል።

ፈርዖን የሚመራው በሰይጣን ነበር። ተስፋ ቆርጦ እስራኤላውያንን ለመልቀቅ አልወሰነም ነበር። ዕቅዱ ከኋላቸው ተከትሎ ሊመልሳቸውና በባርነት ሊያቆያቸው ነበር። ዘጸአት 14፡4-9።

መ. እስራኤላውያን ስለፈሩ ሙሴን ጥፋተኛ አደረጉ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እስራኤላውያን፤ ግብፃውያን ከኋላቸው እንደሚከተሏቸው በተመለከቱ ጊዜ ምን ያደረጉ ይመስላችኋል? በእግዚአብሔር በመታመን ነፃ እንዲያወጣቸው እግዚአብሔርን ጠሩን?

ዘጸአት 14፡10-12 አንብብ። እስራኤላውያን እግዚአብሔር፤ በግብፅ ያደረጋቸውን ትላልቅና አስደናቂ ነገሮች ቢያዩም እንኳ አሁንም በእግዚአብሔር አልታመኑም ነበር።

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል። ሙሴ ግን በእግዚአብሔር በመታመን እስራኤላውያን በእግዚአብሔር እንዲያምኑ ነገራቸው። ዘጸአት 14፡13፤ 14 አንብብ።

እናንተ ከእስራኤላውያን የተለያችሁ ናችሁን? ሰይጣን፤ መናፍስትና ምናልባት አንዳንድ ሰዎች እንኳ በእግዚአብሔር

እንድታምኑ ባይፈልጉ እንኳ የእግዚአብሔርን ቃል በመስማት በእርሱ ብቻ ልትደገፉ ፈቃደኞች ናችሁን?

መምህር ሆይ፡- ለእንደነዚህ ዓይነት ጥያቄዎች ከአድማጮችህ መልስ አትፈልግ ወይም አትጠብቅ። ነገር ግን አሳባቸውን ለመግለጽ የሚፈልጉ ሰዎች ካሉ ፍቀድላቸው።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

እስራኤላውያን ኃጢአትን አድርገው በእግዚአብሔር ሳይታመኑ ቢቀሩም እንኳ እግዚአብሔር ምሕረትን የተሞላ ስለሆነ ነፃ ሊያወጣቸው ዐቀደ። ራሳቸውን ነፃ ለማውጣት አይችሉም ነበር። ባሕሩ ከፊት ለፊታቸው ነበር። ዙሪያቸውን በተራራ ተከበው ነበር። ጠላቶቻቸው ደግሞ ከኋላቸው እየደረሱባቸው ነበር። «ሊያድናቸው የሚችል እግዚአብሔር ብቻ ነበር»።

እግዚአብሔር፣ አዳምና ሔዋንን ከዔድን ገነት ውጭ ባስቀመጣቸው ጊዜ ወደ ዔድን ገነት የሚመለሱበት ምንም መንገድ አልነበረም። በእነርሱና በእግዚአብሔር መካከል የነበረውን ነገር ሊያስተካክሉ የሚችሉበት አንዳችም መንገድ አልነበራቸውም። እንደገና በእርሱ ዘንድ ተቀባይነት እንዲያገኙ ለማድረግ መንገድን መክፈት የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነበር። ለአቤል፣ በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት እንዲያገኝ መንገድ የከፈተለት እግዚአብሔር ነበር። ኖሃንና ቤተሰቡን ከጥፋት ውኃ ሊያድን የቻለ እግዚአብሔር ብቻ ነበር። ይስሐቅ በመሠዊያው ላይ ታስሮ በተጋደመበትና አባቱ ሊያርደው ቢላዋን ባነሣበት ጊዜ ሊያድነው የቻለው እግዚአብሔር ብቻ ነበር። እግዚአብሔር መንገድ ሊሰጣቸው ባይፈቅድ ኖሮ እስራኤላውያን በኩር ልጆቻቸውን በሕይወት ለማዳን ባልቻሉ ነበር። በተመሳሳይ መንገድ እስራኤላውያን እግዚአብሔር መንገድ ባያዘጋጅላቸው ኖሮ ከግብፃውያን እጅ ሊያመልጡ አይችሉም ነበር።

ለእናንተም ቢሆን እንደዚህ ነው። ከእግዚአብሔር ቁጣ ለማምለጥ መንገድ ለማበጀት አትችሉም። በምታደርጉት ነገር በእናንተና በእግዚአብሔር መካከል ያለውን ግንኙነት ልታስተካከሉ አትችሉም። ከዘላለም ቅጣት ሊያድናችሁ የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነው። እግዚአብሔር ኃጢአተኞችን ስለሚያድንበት መንገድ እንድትማሩ በጥንቃቄ አዳምጡ።

ሠ. እግዚአብሔር ባሕሩን ከፈለ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

ዘጸአት 14፡15÷16 አንብብ። እግዚአብሔር ባሕርን ፈጠረ፤ ስለዚህ ባሕርን ሙሉ በሙሉ ለመቆጣጠር ይችላል። በመጀመሪያ ምድር በሙሉ በውኃ ተሸፍኖ ነበር። ደረቅ መሬት ይገኝ ዘንድ እግዚአብሔር ውኃውን እንዴት እንዳንቀሳቀስ አስታውሱ። በመጀመሪያ ደረቅ መሬት ለማስገኘት ውኃውን ያንቀሳቀሰው ጌታ አሁንም አልተለወጠም። ባሕሩን በማዘዝና ለሁለት በመክፈል በመካከሉም ደረቅ መሬት እንዲሆን በማድረግ ሕዝቡ እንዲሻገሩ አደረገ። እግዚአብሔር ይህን ሊያደርግ የቻለው በምድር ሁሉ ላይ የበላይ ተቆጣጣሪ ስለሆነ ነው።

እስራኤላውያን ባሕሩን ተሻግረው እንዲሄዱ ባሕሩን ለመክፈል ለእግዚአብሔር አስቸጋሪ ነገር አልነበረም። እርሱ ሁሉን ቻይ ነው። ለእርሱ የሚሳነው ነገር የለም።

ዘጸአት 14፡17÷18÷21 አንብብ። እግዚአብሔር፤ ግብፃውያን እስራኤላውያንን ተከትለው ወደ ባሕሩ እንደሚመጡ ያውቅ ነበር። ስለዚህ የፈርዖንን ሠራዊት በባሕሩ ውስጥ ለመደምሰስ እግዚአብሔር ዐቅዶ ነበር።

ረ. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በባሕሩ ደረቅ መሬት ላይ መራቸው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ዘጸአት 14፡19-21 አንብብ። እግዚአብሔር ሕዝቡን አልተወም። ለአብርሃም ተስፋ ወደገባው ምድር ከግብፅ በሰላም እንደሚመራቸው

ቃል ገብቶ ነበር። እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በባሕር ውስጥ ባበጀው ደረቅ መሬት ላይ መራቸው።

እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያንን እንዲመራ ይጠቀምበት የነበረውን ደመና በእነርሱና በግብፃውያን መካከል አደረገው። ደመናው ከእስራኤላውያን በስተጀርባ ሆኖ ከፊት ለፊት እጅግ ደማቅና እንደ ፀሐይ አብረቅራቂ ብርሃን ያለው ነበር። ለእስራኤላውያን የሚሄዱበትን ስፍራ እንዲያዩ ያበራላቸው ነበር። በግብፃውያን ፊት ግን ደመናው ጨለማ ነበር። በፊት ለፊታቸው የሚታየው ጨለማ ነበር። ይህም ሆኖ እግዚአብሔር ሊያጠፋቸው ወስኖ ስለነበር ግብፃውያን እስራኤላውያንን መከታተል አላቆሙም ነበር። ዘጸ. 14:23-25 አንብብ።

ሰ. እግዚአብሔር የግብፅን ሠራዊት በባሕሩ አሰጠመ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ቅዱስና ጸድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸአት 14:26-29 አንብብ። እግዚአብሔር የግብፅን ሠራዊት በባሕሩ ውስጥ አሰጠመው።

ከእግዚአብሔር ጋር ተዋግቶ ስኬታማ ሊሆን የሚችል የለም። እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር የሚዋጉትን ሁሉ ይቀጣል። ነገር ግን ቃሉን የሚያምኑትንና እርሱ በተናገረው መንገድ ወደ እርሱ ለሚመጡት ሁሉ ምሕረት የሞላበት አዳኝ ነው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር አፍቃሪ፤ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው። እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ዘጸአት 14:30 አንብብ። እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በሙሉ ጠበቀ። ከመካከላቸው አንድም ሰው አልሰመጠም። ግብፃውያን የያዟቸው ሰዎችም አልነበሩም። እግዚአብሔር ስለሚወዳቸውና ቃል ኪዳን ስለገባላቸው አዳናቸው።

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኝትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ዘጸአት 14:31 አንብብ። እስራኤላውያን እግዚአብሔር ያደረጋቸውን ታላላቅ ነገሮች በተመለከቱ ጊዜ በእርሱ አመኑ።

አንዳንድ ሰዎች እግዚአብሔርን የምናምነው እግዚአብሔር አንዳንድ ትላልቅና አስደናቂ ነገሮችን ሲያደርግ ካየን ብቻ ነው ይላሉ። ነገር ግን እግዚአብሔር እኔን እንድታምኑ ታላላቅ ተአምራትን አደርጋለሁ የሚል ቃል ኪዳን አልሰጠንም። እግዚአብሔር ቃሉን ሰጥቶናል፤ ስለዚህ ቃሉን እንድናምንና በእርሱ እንድንደገፍ ይነግረናል። በቃሉ የተጻፈውን ልናምን ፈቃደኞች ካልሆንን ከእግዚአብሔር ተለይተን በመሞት ወደ ዘላለም ቅጣት እንሄዳለን።

ጥያቄዎች

- 1. እስራኤላውያን ወደየት መሄድ እንዳለባቸው እግዚአብሔር የሚመራቸው እንዴት ነበር? እግዚአብሔር ቀን በደመና ማታ ደግሞ በእሳት አምድ ይመራቸው ነበር።
- 2. እስራኤላውያን የሚሄዱት ወደየት ነበር? እግዚአብሔር፤ ለአብርሃም፤ ለይስሐቅና ለያዕቆብ ተስፋ ወደገባው ወደ ከነዓን ምድር ነበር።
- 3. እግዚአብሔር የእስራኤልን ሕዝብ ወደ ባሕሩ ጫፍ የወሰደው ለምን ነበር? እግዚአብሔር ፈርዖን እንደሚከተላቸው ያውቅ ነበርና እንደገና ለእስራኤላውያንና ለግብፃውያን እርሱ ሁሉን ቻይና ሉዓላዊ አምላክ መሆኑን ለማሳየት ስለፈለገ ነበር።
- 4. እግዚአብሔር እስራኤልን የጠበቀው ለምን ነበር?
 - ሀ. እርሱ አፍቃሪና ምሕረትን የተሞላ ስለሆነ ነው፤
 - ለ. ከዚህ ዘር ታላቁ የኃጢአተኞች አዳኝ ስለሚወጣ ነበር፤
 - ሐ. ለአብርሃም፤ ለይስሐቅና ለያዕቆብ የገባቸው የተስፋ ቃሎች ስለነበሩ ነው፤
 - መ. እግዚአብሔር ለዓለም ሁሉ የሆነውን ቃሉን በእስራኤል በኩል ስለሚሰጥ ነበር።

5. እስራኤላውያን የፈርዖን ሠራዊት ከኋላቸው እየተከተላቸው ሲመጣ ምን አደረጉ? በሙሴ ላይ በማጥረምረም በግብፅ ቢተዋቸው ይሻል እንደነበር ተናገሩት።
6. እስራኤላውያን ራሳቸውን የሚያድኑበት መንገድ ነበራቸውን? አልነበራቸውም።
7. ማድረግ የነበረባቸው ምን ነበር? እግዚአብሔርን መጥራትና እንደሚታደጋቸው በእርሱ መታመን ነበረባቸው።
8. ለእግዚአብሔር ባሕሩን መከፈል እጅግ ቀላል የነበረው ለምንድን ነው?

ሀ. ምክንያቱም፡ ባሕርን የፈጠረ እርሱ ስለሆነ ነው።

ለ. ምክንያቱም፡ በመጀመሪያ እግዚአብሔር በውኃና በምድር ላይ ኃይል ነበረው። አሁንም አልተለወጠም። ባሕሩ ወደኋላው እንዲሰበሰብ በማድረግ ሕዝቡ በደረቅ መሬት ላይ እንዲሻገር አደረገ።

ሐ. እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ስለሆነ ለእርሱ የሚሳነው ነገር የለም።

9. እስራኤላውያን በባሕሩ መካከል በደረቅ መሬት በተሻገሩበት ጊዜ ከግብፃውያን ያመልጡ ዘንድ እግዚአብሔር ምን አደረገ? እግዚአብሔር ደመናውን በመካከላቸው አደረገው። በመካከላቸው የተጋረደው ደመና ይመራቸው ዘንድ በእስራኤላውያን በኩል ደማቅና አብረቅራቂ ነበር፤ በግብፃውያን በኩል ግን ጨለማ ነበር።
10. ግብፃውያን ከእግዚአብሔር ፍርድ ሊያመልጡ ያልቻሉት ለምን ነበር? እግዚአብሔር ከሁሉም የላቀ ስለሆነ ነው። ከእግዚአብሔር ጋር ተዋግቶ ሊያሸንፍ የሚችል የለም። እርሱ ሁሉን ቻይ ነው።
11. በኃጢአታችሁ ከሚመጣው የእግዚአብሔር ቅጣት እራሳችሁን በራሳችሁ በማዳን በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነትን ማግኘት ትችላላችሁን? አትችሉም።

ትምህርት 31

የትምህርት ክፍል፡- ዘጸአት 16፡1-3፥ 11-16፥ 35፥ 17፡1-6

አጠቃላይ ርእስ፡- እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን መናና ውኃን ሰጣቸው።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና መሠረታዊ የእምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡-

ሀ. እስራኤላውያን አጉረመረሙ (16፡1-3)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ለ. እግዚአብሔር ምግብን እንደሚሰጣቸው ቃል ገባላቸው (16፡11፥ 12)።

. እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

ሐ. እግዚአብሔር ምግብን ሰጣቸው (16፡13-16፥ 35)።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

መ. እስራኤላውያን እንደገና በእግዚአብሔር ላይ አጉረመረሙ (17፡1-4)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሠ. እግዚአብሔር ለሙሴ ምን ማድረግ እንዳለበት ነገረው (17፡5፥ 6)።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. ሰው ወደ እግዚአብሔር መምጣት የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

ረ. እግዚአብሔር ውኃን ሰጣቸው (17፡6)

. እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

የትምህርት 30 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. እስራኤላውያን አጉረመረሙ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ዘጸአት 16፡1-3 አንብብ። እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያንን ባሕሩን በመክፈል ከግብፃውያን ነፃ ቢያወጣቸውና በደረቅ መሬት በሰላም ቢመራቸውም በእግዚአብሔር ላይ አልተደገፉም። በሙሴና በአሮን ላይ በማጉረምረም ጮኹ። ከማጉረምረም ይልቅ እግዚአብሔር ምግብ እንደሚሰጣቸው በማመን በእርሱ ላይ መታመን ነበረባቸው። የነበሩት በምድረ በዳ እንደመሆኑ ምግብ ከየትም ማግኘት አይችሉም ነበር። ሙሴም ሊሰጣቸው አይችልም ነበር።

መምህር ሆይ፡- ምድረ በዳ ምን እንደሚመስል ለመግለጽ ጥቂት ጊዜ ውሰድ። ካርታህን በመጠቀም ሥዕሎችን አሳይ። እስራኤላውያንም ሆኑ ሙሴም ጭምር ለራሳቸው የሆነ ምግብ ሊያዘጋጁ ያለመቻላቸውን አዳማጮችህ መረዳታቸው በጣም አስፈላጊ ነው። ይህንን ሲገነዘቡ እስራኤላውያንን ሊያድን የሚችል እግዚአብሔር ብቻ መሆኑን ይረዳሉ። ከእነዚህ ታሪኮች ለአዳማጮቻችን ለማስተማር የምንፈልገው ደኅንነት ከእግዚአብሔር ዘንድ እንደሆነ ነው፤ (ዮናስ 2፡9)። ብሉይ ኪዳንን በምናስተምርበት ጊዜ ዓላማችን ሰው ለደኅንነት ራሱን መርዳት የማይቻል መሆኑንና ስለ እግዚአብሔር አዳኝነት መግለጽ ነው። በዚህ ሁኔታ ወንጌልን በምናስተምርበት ጊዜ አድማጮቻችን ፈታቸውን የሚመልሱት ወደ ክርስቶስ ብቻ ይሆናል።

ለ. እግዚአብሔር ምግብን እንደሚሰጣቸው ቃል ገባላቸው።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

ዘጸአት 16:11፥ 12 አንብብ። ሙሴም ሆነ ሕዝቡ ምግብ ማግኘት ባይችሉም እግዚአብሔር ግን ሊመግባቸው ይችል ነበር። ለእግዚአብሔር የሚሳነው የለም።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።
ከእግዚአብሔር ምንም ማግኘት የሚገባቸው ባይሆኑም እንኳ በምሕረቱ እግዚአብሔር ምግብን እንደሚሰጣቸው ቃል ገባላቸው።

የእግዚአብሔር ምሕረት የሚገባው ማንም የለም። ሁላችንም የዘላለም ቅጣት ይገባናል።

ሐ. እግዚአብሔር ምግብን ሰጣቸው።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

ዘጸአት 16:13-16 አንብብ። እግዚአብሔር ረዳት የሌላቸውን ይረዳል። ማምለጫ መንገድ የሌላቸውን ነፃ ያወጣል። አዳምና ሔዋን በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአትን በሠሩና ከእርሱ በተለዩ ጊዜ እግዚአብሔር ነፃ የሚያወጣቸውን አዳኝ እንደሚልክላቸው ቃል ገብተዋቸው ነበር። ለራሳቸው የሚያገለጽሙት የቅጠል ሽፋን ለመሥራት ቢሞክሩም እግዚአብሔር ግን የእንስሳትን ቆዳዎች አዘጋጀላቸው። እግዚአብሔር በምሕረቱ የአቤልን መሥዋዕት ተቀበለ። እግዚአብሔር ኖሳና ቤተሰቡን ከጥፋት ውኃ አዳናቸው። እግዚአብሔር አብርሃምን ከጣዖት አምልኮ ጠራው፥ በዮሴፍ አማካይነት የያዕቆብን ቤተሰብ ከራብ አደጋ ጠበቃቸው፥ እስራኤላውያንን ከግብፅ ነፃ ለማውጣት ሙሴን ጠራው፥ በደረቅ መሬት ይሻገሩ ዘንድ ባሕሩን ከፈለላቸው። አሁን ደግሞ ለእስራኤላውያን ምግብ እንደሚሰጣቸው ቃል ገባላቸው። ከእነዚህ ሰዎች መካከል እግዚአብሔር ያደረገላቸው ነገር የሚገባቸው ሰዎች ፈጽሞ አልነበሩም። ሁሉንም ያደረገው በምሕረቱ ምክንያት ነው።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ዘጸአት 16:35 አንብብ። እስራኤላውያን በምድረ በዳ በነበሩበት ጊዜ በሙሉ የሚያስፈልጋቸውን ምግብ እግዚአብሔር በታማኝነት ሰጣቸው። ይህን ለማድረግ ያቃተው ወቅት ፈጽሞ አልነበረም።

እግዚአብሔር ታማኝ ነው። በቃሉ የተናገረውን ሁሉ ለማድረግ ታማኝ ነው።

መ. እስራኤላውያን እንደገና በእግዚአብሔር ላይ አጉረመረሙ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ሰው ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እስራኤላውያን እግዚአብሔር ምግብን ስለሰጣቸው ቢያመሰግኑትም እንኳ ወዲያውኑ ታላቅ ኃይሉን ዘንግተው ማጉረምረም ጀመሩ። በዚህ ጊዜ ምን እንደተፈጸመ አድምጡ። ዘጸአት 17: 1-4 አንብብ።

ለራሳቸው የሚሆን ውኃ ያላገኙት ለምን ነበር? አዎን! የነበሩበት ስፍራ ምድረ በዳ ነበር። ውኃ የሚገኝበት ምንም ስፍራ አልነበረም። ውኃ ካልተገኘ ደግሞ ሁሉም ያልቁ ነበር።

ሊረዳቸው የሚችል ማን ብቻ ነው? አዎን! ጌታ ብቻ ነበር። እግዚአብሔር በምድረ በዳ እንኳ ውኃ ሊሰጣቸው ይችላል ብላችሁ ታስባላችሁን? በዚያ ደረቅ በረሃማ ስፍራ እግዚአብሔር ውኃ ከየት ሊያገኝ ይችላል?

እግዚአብሔር የረዳቸው ወይስ እንዲሞቱ የተዋቸው ይመስላችኋል?

መምህር ሆይ፡- ለሰዎቹ መልስ እንዲሰጡ ጊዜ ሰጣቸው። መልሳቸው ስለ እግዚአብሔር ኃያልነትና መለኮታዊ ባሕርይ ያላቸውን አመለካከት ወይም መረዳት ይገልጥልሃል።

ሠ. እግዚአብሔር ለሙሴ ምን ማድረግ እንዳለበት ነገረው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር አፍቃሪ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያንን በውኃ ጥም እንዲሞቱ አልተዋቸውም።

እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያን በምድረ በዳ በውኃ ጥም እንዳያልቁ ያልተዋቸው ለምንድን ነው? እግዚአብሔር ውኃ

ሊሰጣቸው የሚገባቸው ነበሩን? አልነበሩም። እግዚአብሔር ውኃ የሰጣቸው እርሱ አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ስለሆነ ነው።
ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ዘጸአት 17:5፥ 6 አንብብ። እግዚአብሔር ሙሴን ዓለቱን በበትሩ እንዲመታው አዘዘው። እግዚአብሔር ከዓለቱ ውኃን እንደሚያወጣ ተስፋ ሰጥቶት ነበር።

ዋና አሳብ፡- ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

ሙሴም እግዚአብሔር ያዘዘውን ሊያደርገው ይገባ ነበር። ፈታኝ ሁኔታዎች በሚገጥሟቸው ጊዜ ሁሉ እግዚአብሔር ምን ማድረግ እንዳለባቸው ይነግራቸው ነበር።

ከኃጢአታችን ከሰይጣን ኃይልና ከዘላለም ቅጣት የምናመልጥበትን መንገድ ራሳችን እንድናበጅ እግዚአብሔር ጉዳዩን ለራሳችን አይተወውም። እግዚአብሔር በራሳቸው መታመንን ትተው በእርሱ ብቻ የሚደገፉ ሰዎችን የሚያድን ነው። ኃጢአተኞች የሚያመልጡበትን መንገድ እርሱ ያዘጋጃል።

ረ. እግዚአብሔር ውኃን ሰጣቸው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

ዘጸአት 17:6። ሙሴ እግዚአብሔርን በመታዘዝ ዓለቱን መታው። በዚያን ጊዜ ከዓለቱ ትልቅ የጅረት ውኃ ወዲያውኑ ፈለቀ። የወጣው ውኃ ለእስራኤላውያን ሁሉና ለእንስሳቱ በቂ ነበር። በምድረ በዳ ከዓለት ውኃ ሊሰጥ የሚችል ሁሉን ቻይ የሆነው እግዚአብሔር ብቻ ነው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ምግብና ውኃን ሰጣቸው። ይህንንም ሆነ ማናቸውንም ነገሮች ከእግዚአብሔር ለማግኘት የሚገባቸው ግን አልነበሩም። ይህን ምግብና ውኃ ለማግኘት አንዳችም የሠሩት ሥራ አልነበረም። እግዚአብሔርም በምላሹ የጠየቃቸው ነገርም የለም። ምግብና ውኃ የሰጣቸው እርሱ አፍቃሪና ምሕረትን የተሞላ ስለሆነ ነው።

የእግዚአብሔር ፍቅርና ምሕረት የሚገባው ሰው ማንም የለም። በምናደርጋቸው ነገሮች ከእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ማግኘት

አንችልም። እግዚአብሔር ለኃጢአተኞች የሚያደርገው ይቅርታ እንደ ልዩ ስጦታ ነው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በታማኝነት በመጠበቅ የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ ሰጣቸው። እግዚአብሔር የአብርሃምን ዝርያዎች እንደሚባርክ ተስፋ ሰጥቶ ነበር።

እግዚአብሔር የተናገረውን ማንኛውንም ነገር ሁልጊዜ ይፈጽማል።

ጥያቄዎች

1. እስራኤላውያን በምድረ በዳ በሚጓዙበት ጊዜ ምን አዲስ ችግር ገጠማቸው? ምንም ምግብ ስላልነበረ የምግብ እጦት ችግር ገጠማቸው።
2. እግዚአብሔር ያደረገላቸውን ታላላቅ ነገሮች ሁሉ አስታውሰው በእርሱ ታመኑን? በጭራሽ! ይልቁኑ ማጉረምረምና በሙሴና በአሮን ላይ መጮህ ጀመሩ።
3. እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ምግብ ሊሰጣቸው ይገባ ነበርን? አይገባም ነበር።
4. የእግዚአብሔርን ፍቅር ማግኘት ወይም ከዘላለም ቅጣት መዳን የሚገባው ሰው አለን? የለም። ሁላችንም የእግዚአብሔር ቅጣት ይገባናል።
5. እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የሰጣቸው ምግብ ምን ነበር? በመጀመሪያ ድርጭቶች ሰጣቸው፤ ከዚያም በየጠዋቱ መናን ይሰጣቸው ነበር።
6. እስራኤላውያን ውኃን ማግኘት ያልቻሉት ለምን ነበር? በምድረ በዳ ስለነበሩ ነው።
7. እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ውኃ ይሰጣቸው ዘንድ ሙሴን ምን አድርግ አለው? ዓለቱን በበትርህ ምታ አለው።
8. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ነፃ ሲያወጣቸው ሊያደርጓቸው የሚፈልጓቸውን ነገሮች እነርሱ በሚፈልጉት መንገድ እንዲያደርጉ ይፈቅድላቸው ነበርን? አልነበረም። እግዚአብሔር ራሱ በሚፈልገው መንገድ እንዲያደርጉ ይፈልግ ነበር።

ትምህርት 32

የትምህርት ክፍል፡ - ዘጸአት 19፡1-25

አጠቃላይ ርእሰ፡ - ለአሥርቱ ሕግጋት መሰጠት የተደረገ ዝግጅት።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አላቦች፡ -

ሀ. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ወደ ሲና ተራራ አመጣቸው (19፡1-4)።

. እግዚአብሔር የሁሉም በላይና ሉዓላዊ ነው።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ለ. እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የገባው ቃል ኪዳን (19፡5፥ 6)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

ሐ. እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር የገቡት ቃል ኪዳን (19፡7፥ 8)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

መ. ለእግዚአብሔር መገለጥ በተራራው ላይ የተደረገ ዝግጅት (19፡9-15)።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

. ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

ሠ. እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ ሆኖ ለእስራኤላውያን ተናገረ (19፡16-19)።

. እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

- . እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።
- ረ. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ወደ ተራራው እንዳይሄዱ እንደገና አስጠነቀቃቸው (19:20-25)።
- . እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።
- . ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።
- . እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።
- . እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

የትምህርት 31 ጥያቄዎችን ከልስ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ።

መምህር ሆይ፡- በዚህ የቅዱሳት መጻሕፍት ክፍል የእግዚአብሔር ጽድቅና ቅድስና አስፈሪ ከሆነው ቁጣውና እርግጠኛ ከሆነው ፍርዱ ጋር በግልጽ ትኩረት ተደርጉበት ቀርቧል። በሲና ተራራ ላይ ሰዎችና እንስሳት እንዳይደርሱበት የተከለለው ስፍራ የእግዚአብሔርን ቅድስናና፣ የሰውን ኃጢአተኝነት ከማመልከቱም፣ ኃጢአተኛ የሆነው ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊቀርብ ያለመቻሉንና ከነኃጢአታቸው ወደ እግዚአብሔር ሕልውና ለመምጣት በሚያስቡ ሁሉ ላይ የእግዚአብሔር ፍርድ በእርግጥ እንደሚደርስ የሚያሳይ ነው።

አሥርቱ ትእዛዛት እግዚአብሔር ከእያንዳንዱ ሰው ፍጹም የሆነ መታዘዝን እንደሚፈልግ ያመለክታሉ። በሕግ ውስጥ የተገለጸ አንዳችም ጸጋ የለም። የሕግ ዓላማ ሰዎች በራሳቸው መልካም ተግባራት ሊድኑ እንደማይችሉ ማሳየት ነው። ስለዚህ ሕጉ እግዚአብሔር ኃጢአተኞችን በእነርሱ ፈንታ በሞተው በክርስቶስ በኩል የደህንነትን ስጦታ እንዲቀበሉ የሚያዘጋጅበት መንገድ ነው (ሮሜ 3:19፣ 20)።

ሀ. እግዚአብሔር፥ እስራኤላውያንን ወደ ሲና ተራራ አመጣቸው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸአት 19:1፥ 2 አንብብ። እስራኤላውያን መቼ እንደሚጓዙና ወደ የት እንደሚጓዙ አልወሰኑም ነበር። እግዚአብሔር ይህንን ውሳኔ አደረገ። እንደገዥያቸው፥ እንደጠባቂያቸውና የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ እንደሚሰጣቸው አድርገው እንዲቀበሉት ይፈልግ ነበር።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ዘጸአት 19:3፥ 4 አንብብ። ሙሴ ያንን የሚቃጠለውን ቁጥቋጦ ለመጀመሪያ ጊዜ ያየው በዚህ ተራራ ላይ ነበር። በዚያን ጊዜ እግዚአብሔር ለሙሴ እርሱንና እስራኤላውያንን ወደዚህ ተራራ መልሶ እንደሚያመጣቸው ቃል ገብቶለት ነበር፤ ዘጸአት 3:12 አንብብ።

እግዚአብሔር ሊታመኑበት የሚገባ ነው። ሙሴን ጠበቀው፥ እስራኤልን ነፃ አወጣና ወደ ሲና ተራራ አመጣቸው። እግዚአብሔር የገባቸውን የተስፋ ቃሎች ሁሉ የሚፈጽም አምላክ እንደሆነ ልትታመኑበት ትችላላችሁ።

ለ. እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የገባው ቃል ኪዳን።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ዘጸአት 19:5፥ 6 አንብብ። እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን እንዲተላለፍ የሚፈልገውን መልእክት ለሙሴ ነገረው። እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር ስምምነት ለማድረግ ዐቀደ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

እግዚአብሔር፥ እስራኤላውያን በፍጹምነት ከታዘዙት እንደሚባርካቸው ቃል ኪዳን ገባላቸው። የነገራቸውን በሙሉ ከፈጸሙ ይቀበላቸዋል፤ የሚያስፈልጋቸውንም መልካም ነገሮች በሙሉ ይሰጣቸዋል።

መምህር ሆይ፡- በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ማግኘት ከመታዘዝ ጋር የተያያዘበት ይህ ሁለተኛው ጊዜ ነው። የመጀመሪያው አዳም በዔድን ገነት በነበረበት ጊዜ ነው። ሁለተኛው ለሕጉ በመታዘዝ ላይ ተመሥርቶ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ለመባረክ ቃል የገባበት ወቅት ነው። በእነርሱ በኩል ያለውን የቃል ኪዳን ክፍል ከታዘዙና ከጠበቁ (ፍጹም የሆነ መታዘዝ)፤ ለእግዚአብሔር ልዩ ንብረት ይሆኑና ለአገልግሎቱ የካህናት መንግሥት ሆነው ይለያሉ (ዘዳግ. 26:16-19፤ 28:1-68)። ሕግ የበረከትን ተስፋ የሚሰጠው በመታዘዝ ላይ ተመሥርቶ እንደሆነና ዳሩ ግን ሕጉ ከሚጠይቀው የተቀደሰ ዓላማ በልባቸውም ሆነ በተግባራቸው ያፈነገጡትን እርግማን እንደሚያደርስባቸው ልዩ ትኩረት ሰጥተን ልንናገርበት ይገባል (ገላትያ 3:10)። ጸጋና ሕግን አታደባልቅ። ሕግ ምን ማድረግ እንዳለብን ያዛል እንጂ እናደርግ ዘንድ የሚሰጠው እርዳታ የለም። የዚህ ትኩረት ዓላማ አዳማጮችህን ለሕግ በመታዘዝ በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ሊያገኙ ወይም ሊባረኩ ፈጽሞ እንደማይችሉ ወደሚረዱበት ነጥብ በዝግታ ማምጣት ነው።

ሐ. እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር የገቡት ቃል ኪዳን።
 ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ዘጸአት 19:7፤ 8 አንብብ። እስራኤላውያን በሁሉ ነገር እግዚአብሔርን ለመታዘዝ ቃል ገቡ።

የግብፃውያን ሠራዊት በቀይ ባሕር ባሳደዷቸው ጊዜ እግዚአብሔርን እንዴት ተጠራጥረውት እንደ ነበር አሁን ረሱት። እንደዚሁም ምግብና ውኃ ባልነበራቸው ጊዜ እንዴት አጉረምርመው እንደ ነበረ ዘነጉት። በዚያን ጊዜ በራሳቸው ተማምነው ነበር። የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ እንዲሰጣቸው እግዚአብሔርን በሚገባ መታዘዝ ብቻ እንደሚያቸ አስበው ነበር። ልባቸው በኃጢአት የተሞላ መሆኑንና በራሳቸው ጥረት እግዚአብሔርን ደስ ሊያሰኙ እንደማይችሉ አልተገነዘቡም ነበር። እግዚአብሔር የሰጠውን ነገር መልሶ በመስጠት እግዚአብሔርን ደስ ሊያሰኝ እንደሚችል አስቦ እንደነበረው እንደ ቃላት ሆነው ነበር።

የእስራኤል ሕዝብ ከዚህ አዲስ ስምምነት በኋላ እግዚአብሔር ሊባርካቸውም ሆነ የሚያስፈልጋቸውን መልካም ነገሮች ሁሉ ሊሰጣቸው እንደማይችል አልተገነዘቡም ነበር። ስምምነቱ እግዚአብሔርን በፍጹምነት ከታዘዙ እንደሚቀበላቸውና እንደሚባርካቸው፤ ካልታዘዙ ደግሞ በእግዚአብሔር እንደሚረገሙና እንደሚቀጡ የተደነገገ ነበር። እግዚአብሔር በአጭር ጊዜ ውስጥ የእስራኤል ሕዝብ ትእዛዙን እንደሚጥስና በሕጉ ትእዛዝ መሠረት ስለ ኃጢአታቸው ሊቀጣቸው እንዳለ ያውቅ ነበር።

ጠላቶቻችሁ እንደሚጠሏችሁ፤ ሊገድሏችሁ እንደሚፈልጉና ስምምነታችሁን ሊጠብቁ ዝንባሌ እንደሌላቸው እያወቃችሁ ከእነርሱ ጋር ስምምነት ታደርጋላችሁን?

እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያን በእነርሱ በኩል ያለውን ስምምነት ሊጠብቁ እንደማይችሉ እያወቀ ይህን ስምምነት ለምን አደረገ? እግዚአብሔር ይህን ያደረገው እነርሱ ኃጢአተኞች እንደሆኑና እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት እንደማይችሉ ሊያረጋግጥላቸው ሲል ነበር። በራሳቸው ጥረት የእርሱ ወዳጅ ሊሆኑ እንደማይችሉና ተቀባይነት እንደማያገኙ ለማሳየት ነበር።

ይህ የሚቀጥለው ታሪክ፤ እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ምን ሊያስተምር እንደፈለገ ያስረዳናል። አንድ ሰው አንድ ወንዝ ለማቋረጥ በመዋኘት ላይ ነበር። ነገር ግን እጅግ ስለ ደከመ በፍጥነት የሚወርደውን ውኃ መቋቋም አቃተው። በዚያን ጊዜ የተወሰኑ ሰዎች ከወንዙ አጠገብ ሆነው ይመለከቱ ነበር። ከእነዚህ ሰዎች መካከል ከአንድ ጉበዝ ዋናተኛ በስተቀር ይህ እየሰመጠ የነበረውን ሰው ሊያድን የቻለ ማንም አልነበረም። በወንዙ አጠገብ ቆመው የነበሩት ሰዎች ሊሰጥም የቀረበውን ሰው እንዲረዳ ጉበዙን ዋናተኛ አጥብቀው ጠየቁት። እርሱ ግን እምቢ አለ። ሊሰጥም የቀረበው ሰው እየደከመ በሄደ ቁጥር ይህ ሰው ዝም ብሎ ይመለከተው ነበር። ሊሰጥም የጀመረው ሰው እጅግ በመዳከሙ ጥረቱን ባቋረጠና ተስፋ በቆረጠበት ጊዜ ጉበዙ ዋናተኛ ዘሎ በመግባት አወጣው። ታዲያ በወንዙ አጠገብ የነበሩት ሰዎች እጅግ እስኪደክም ድረስ ለምን ጠበቅከው በማለት ወቀሳ ሰንዝረውበት ነበር። እርሱ ግን እንዲህ በማለት መለሰላቸው።

«እየሰጠመ የነበረው ሰው የራሱን ጥረት እያደረገ በሚፍጨረጨርበት ጊዜ ልረዳው ብሞክርም ፈቃደኛ ስላልሆነ ልረዳው አልችልም ነበር፤ ነገር ግን ልረዳው የቻልኩት የእርሱ ጥረት ተሟጦ ባለቀ ጊዜ ነው።»

እግዚአብሔር፡ ለእስራኤላውያን ሕግን የሰጠው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና በእርሱ ዘንድ ተቀባይነት ለማግኘት የማይችሉ መሆናቸውን ለማሳየት ነበር። ተስፋ ቆርጠው በእርሱ በሚደገፉበት ጊዜ ከዘላለም ቅጣት ሊያድናቸው ፈቃደኛ ነበር። እግዚአብሔር ከሰዎች ሁሉ ጋር የሚሠራበት መንገድ ይህ ነው። እግዚአብሔር ነፃ የሚያወጣቸው በሰይጣን፣ በኃጢአትና በሞት ቁጥጥር ሥር የወደቁ ኃጢአተኞች መሆናቸውን አምነው የሚቀበሉ ሰዎችን ነው።

እግዚአብሔር፡ ስለ ራሳችሁ እንድትማሩ የሚፈልገው ነገር ይህንን ነው። እናንተ ራሳችሁን መርዳት የማትችሉ ኃጢአተኞች ናችሁ። ራሳችሁን ከኃጢአት፣ ከሰይጣንና ከሞት ነፃ ልታወጡ አትችሉም።

መ. ለእግዚአብሔር መገለጥ በተራራው ላይ የተደረገ ዝግጅት

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

ዘጸአት 19፡9-11 አንብብ። እግዚአብሔር ታላቅ ክብሩን፣ ኃይሉንና ቅድስናውን በእስራኤላውያን ፊት በማሳየት ኃጢአትን የሚጠላና ቃሉን የማይታዘዙትን የማይቀበል መሆኑን እንዲገነዘቡ ለማድረግ ዐቀደ።

ዘጸአት 19፡12፣ 13 አንብብ። እግዚአብሔር በተራራው ዙሪያ ክልል እንዲያበጁ ነገራቸው። ከተራራው እጅግ እንደማይቀርቡ ወይም እንደማይነኩት እርግጠኞች መሆን ነበረባቸው። እግዚአብሔር በተራራው ላይ በሚወርድበት ጊዜ በተራራው አጠገብ እንኳ የተገኘ ሰው ወይም እንስሳት ይገደል ነበር።

የኃጢአት ሁሉ ቅጣት ሞት ነው። ይህ የሆነው እግዚአብሔር ፍጹም ቅዱስ፣ ሰው ደግሞ ኃጢአተኛ ስለሆነ ነው። እግዚአብሔር ፍጹም ያልሆነ ማናቸውንም ነገር ወይም ሰው አይቀበልም።

ኃጢአተኞችን በሙሉ ከአጠገቡ ያርቃቸዋል። ወደ እግዚአብሔር መቅረብ አይችሉም። አዳምና ሔዋን በኃጢአታቸው ምክንያት ከእግዚአብሔር ተለዩ። አዳምና ሔዋን ኃጢአትን ስለሠሩ ከዔድን ገነት ውጪ ከእግዚአብሔር ራቅ ያለ ስፍራ እንዲኖሩ ተደረገ። እግዚአብሔር ትእዛዙን ያለመጠበቅን ይጠላልና ከኃጢአተኞች ጋር ኅብረት የለውም።

ዋና አሳብ፡- ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚቻለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

ዘጸአት 19: 14፥ 15 አንብብ። ሙሴ፥ እግዚአብሔር እንዳዘዘው ሕዝቡን አዘጋጀ። ዝግጅቱን እግዚአብሔር ባዘዘው መንገድ ሊያደርጉት ይገባ ነበር፤ አለበለዚያ ይሞቱ ነበር።

ሠ. እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ ሆኖ ለእስራኤላውያን ተናገረ

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

ዘጸአት 19: 16-19 አንብብ። እግዚአብሔር በተናገረ ጊዜ ሕዝቡ መፍራቱ የሚያስደንቅ አይደለም።

እግዚአብሔር በዚያ ተራራ ላይ ራሱን እንዳሳየው ሁሉ ዛሬም ለእናንተ እራሱን ቢያሳያችሁ እንዴት ይሰማችኋል?

የነጐድጓድ ድምፅ የእሳትና የከባድ ደመና መታየትና የመሪት መንቀጥቀጥ መከሰቱ፤ እግዚአብሔር ኃጢአትን ሁሉ የሚጠላና የሚቀጣ፤ ሁሉን ቻይና የቁጣ አምላክ መሆኑን ለእስራኤላውያን የሚያሳይ ነበር።

እግዚአብሔር በኖኅ ዘመን ዓለምን ሁሉ ባጠፋ ጊዜ ታላቅ ኃይሉንና ለኃጢአት ያለውን ጥላቻና ቅጣት አሳይቶ ነበር። እጅግ ክፉ በነበሩበት የሰዶምና ገሞራ ከተሞችም ላይ እሳትንና ዲን አዝንበባቸዋል። በግብፃውያን ላይ እጅግ ከባድ የሆኑ መቅሠፍቶችን በላከ ጊዜና የፈርዖንን ሠራዊት በባሕር ባሰጠመ ጊዜ ኃይሉንና

በኃጢአት ላይ ያለውን ጥላቻና ቅጣት ገልጾአል። እግዚአብሔር ኃጢአትን ይጠላል፤ ኃጢአተኞችን ሁልጊዜ ይቀጣል።

መምህር ሆይ፡ - ዕብራውያን 12: 18-21፤ 29 ተመልከት።

ረ. እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያን ወደ ተራራው እንዳይሄዱ እንደገና አስጠነቀቃቸው

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

ዘጸአት 19: 20-25 አንብብ። እግዚአብሔር፤ ለሙሴ እስራኤላውያን ኃጢአተኞች ስለሆኑና እግዚአብሔር ደግሞ ቅዱስ ስለሆነ ወደ ተራራው ቢቀርቡ እንደሚሞቱ በመንገር አስጠነቀቃቸው።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር አፍቃሪ፤ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

ሙሴ ኃጢአተኛ ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር በምሕረቱ ተቀበለው፤ ምክንያቱም በእግዚአብሔር ምሕረት ታምኖ እግዚአብሔር በተናገረው መንገድ ወደ እርሱ ስለቀረበ ነው። ሙሴ ከእግዚአብሔር ጋር ለመነጋገር ወደ ተራራው መውጣት አይገባውም ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር መልእክቱን ለሙሴ ለመስጠት ፈለገ።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ሙሴ፤ የእግዚአብሔርን መልእክት ለእስራኤላውያን ለመስጠት የተመረጠ የእግዚአብሔር መልእክተኛ ነበር። ሕዝቡ የሙሴን ቃል ለመስማት ፈቃደኛ ባይሆኑ እግዚአብሔርን ለመስማት ያለመፍቀድ ነውና ይቀጡ ነበር።

እግዚአብሔር ለሙሴ ወደ ሕዝቡ እንዲወርድና ምናልባት እግዚአብሔርን ለማየት ወደ ተራራው እንወጣለን የሚል ፍላጎት እንዳያደርግባቸው እንደገና ያስጠነቀቃቸው ዘንድ ነገረው። ይህን ቢያደርጉ ግን እግዚአብሔር ሁሉንም ይገድላቸዋል።

ይህ መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር ለሁላችንም የሰጠን መልእክት ነው። ስለዚህ ከዚህ መጽሐፍ ለመስማትና ለመታዘዝ የማይፈልጉ ሁሉ በእግዚአብሔር ለዘላለም ይቀጣሉ።

መምህር ሆይ፡- ዕብራውያን 2፡1-3 ተመልከት።

ጥያቄዎች

1. ሙሴ በሲና ተራራ የሚቃጠለውን ቁጥቋጦ በተመለከተ ጊዜ እግዚአብሔር ለሙሴ ምን ቃል ኪዳን ገባለት? ሙሴን በሰላም ጠብቆ ወደ ሲና ተራራ እንደገና እንደሚያመጣው ቃል ገባለት።
2. እግዚአብሔር ቃል ኪዳን የገባውን ነገር አደረገ? አዎን። እግዚአብሔር ሁልጊዜ የተናገረውን ያደርጋል።
3. እግዚአብሔር፣ ለእስራኤላውያን ትእዛዛትን ሊሰጥ ያቀደው ለምን ነበር? እስራኤላውያን ኃጢአተኞች እንደሆኑና እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት እንደማይችሉ ወይም በእርሱ ዘንድ በራሳቸው ጥረት ተቀባይነት ሊያገኙ እንደማይችሉ ሊያረጋግጥላቸው ሲል ነበር።
4. የእስራኤላውያን ዝንባሌ ምን ነበር? እግዚአብሔርን የተጠራጠሩበትንና በእርሱ ፊት ኃጢአት ያደረጉበትን በርካታ ጊዜያት ዘነጉ። እነርሱ ትዕቢተኞችና በራሳቸው የሚተማመኑ ነበሩ።
5. እግዚአብሔር ለሙሴ በተራራው ዙሪያ ክልል እንዲያበጅ የነገረው ለምን ነበር? እግዚአብሔር ፍጹም ስለሆነ ኃጢአትን ይጠላል፤ ስለዚህ ኃጢአተኞች ወደ እርሱ እንዲቀርቡ ፈጽሞ ስለማይፈቅድ ነበር።
6. ሕዝቡ እጅግ የፈራው ለምን ነበር? ተራራው እጅግ ስለተናጋና እንዲሁም እሳት፣ ከባድ ደመናና፣ መብረቅ ስለነበር ነው።
7. ይህ ሁሉ ነገር ለእስራኤላውያን የሚያሳየው ምን ነበር? እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ፣ ንጹሕ እንደሆነና ኃጢአትን እንደሚጠላና እንደሚቀጣ ያሳያል።
8. እግዚአብሔር ለእስራኤል የላከው መልእክተኛ ማን ነበር? ሙሴ።
9. ዛሬ የእግዚአብሔርን ቃል የምንሰማው እንዴት ነው? የእግዚአብሔርን ቃል የምንሰማው ከመጽሐፍ ቅዱስ ነው።